

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

ความชุกของกลุ่มอาการไขมันกระจายตัวผิดปกติในผู้ป่วยเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัส โรงพยาบาลลำพูน

ผู้เขียน

นายปองปริดา แสนจิตต์

ปริญญา

สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ กรรณิกา วิทย์สุภากร

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาภาคตัดขวาง เพื่อหาความชุกของกลุ่มอาการไขมันกระจายตัวผิดปกติในผู้ป่วยเอชไอวี ที่ได้รับยาต้านไวรัส ณ โรงพยาบาลลำพูน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 176 คน เป็นผู้ป่วยที่เริ่มรับยาต้านไวรัสระหว่าง 1 มกราคม พ.ศ. 2549 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2551 และติดตามผลการรักษาจนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 เก็บข้อมูลจากเวชระเบียนของผู้ป่วย ด้วยแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการรักษาด้วยยาต้านไวรัสและการเกิดกลุ่มอาการไขมันกระจายตัว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และระยะปลอดภัยเหตุการณ์โดยวิธี แคปแลน - ไมย์เออร์

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีความชุกของกลุ่มอาการไขมันกระจายตัวผิดปกติอย่างน้อย 1 อาการ ร้อยละ 43.2 ในจำนวนนี้พบว่าเป็นความผิดปกติทางเมตาบอลิกมากที่สุด รองลงมาเป็นไขมันลึบ (ที่แก้ม แขน ขา ก้น) คิดเป็นร้อยละ 65.8 และ 55.3 ตามลำดับ พบไขมันสะสมเพียงร้อยละ 6.6 ยาต้านไวรัสที่มีส่วนผสมของ stavudine (d4T), zidovudine (AZT) และ efavirenz (EFV) มีแนวโน้มทำให้เกิดกลุ่มอาการไขมันกระจายตัวผิดปกติสูงกว่าส่วนผสมของยาชนิดอื่นๆ ค่ามัธยฐานการติดตามผลการรักษาของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 57 เดือน ค่ามัธยฐานระยะเวลาปลอดภัยเกิดกลุ่มอาการไขมันกระจายตัวผิดปกติเท่ากับ 19.0 เดือน (95% CI: 16.4-21.6) เพศหญิงมีระยะเวลาปลอดภัยเกิดกลุ่มอาการไขมันกระจายตัวผิดปกตินานกว่าเพศชาย (เท่ากับ 20.0 เดือน, 95% CI: 16.6-23.4 และ 16.0 เดือน, 95% CI: 10.9-21.1 ตามลำดับ)

การเกิดกลุ่มอาการไขมันกระจายตัวผิดปกติที่เป็นความผิดปกติทางเมตาบอลิก จะมีการเพิ่มของระดับไตรกลีเซอไรด์ ระดับโคเลสเตอรอล เกิดภาวะความดันโลหิตสูง เบาหวาน และภาวะความทนต่อกลูโคสบกพร่องส่งผลเพิ่มความเสี่ยงต่อโรกระบบหัวใจและหลอดเลือด ผู้ป่วยที่ได้รับการประทานยาต้านไวรัสเอชไอวี ควรได้รับการตรวจติดตามผลทางห้องปฏิบัติการจากแพทย์ผู้ให้การรักษา เพื่อเฝ้าระวังและลดความเสี่ยงการเกิดความผิดปกติของไขมันและน้ำตาล และลดอุบัติการณ์การสูญเสียสมรรถภาพ หรือเสียชีวิตจากโรกระบบหัวใจและหลอดเลือด

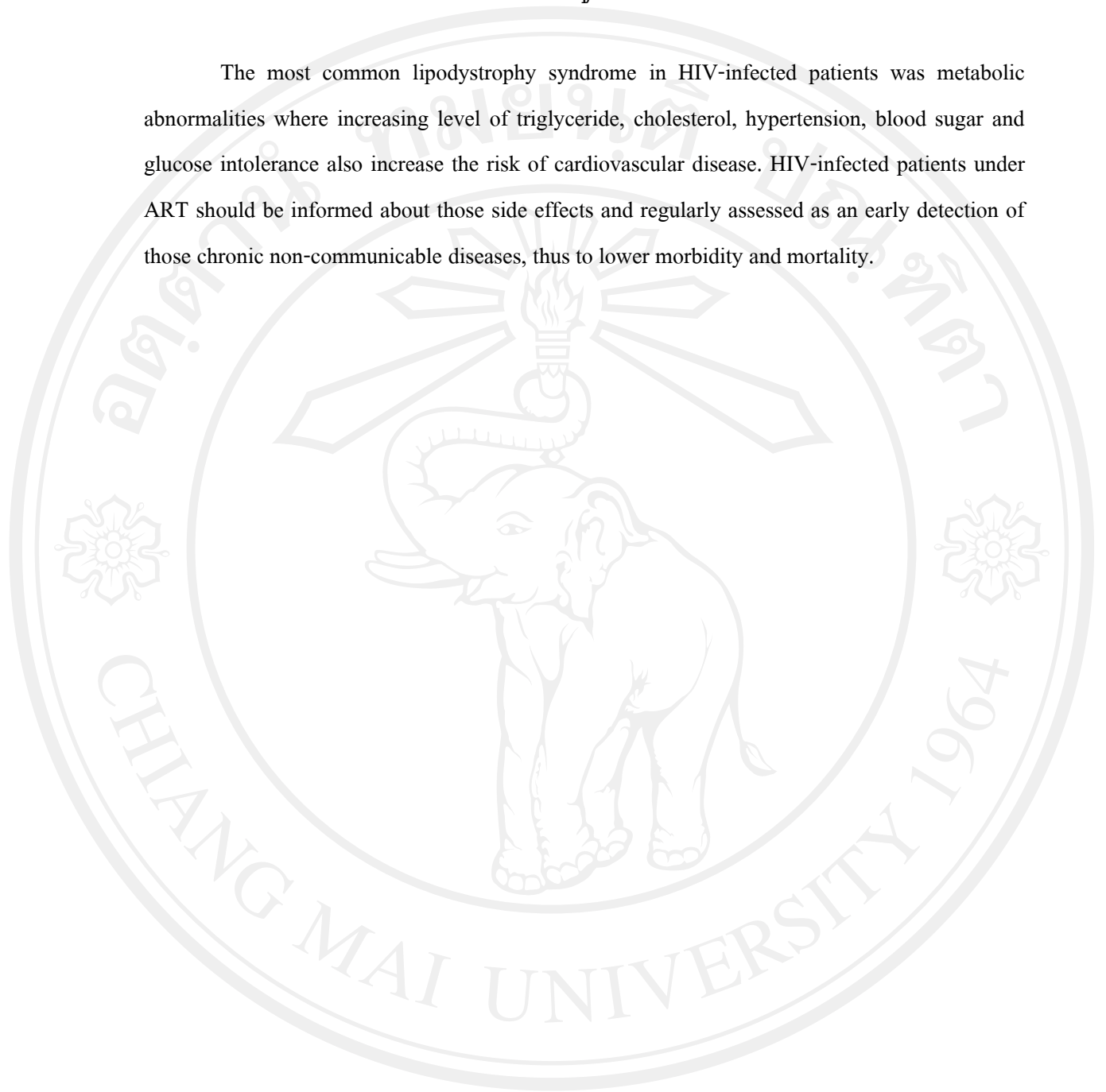
Independent Study Title	Prevalence of Lipodystrophy Syndrome in HIV-infected Patients Under Antiretroviral Treatment, Lamphun Hospital
Author	Mr. Pongpreeda Saenchitta
Degree	Master of Public Health
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Kannika Vitsupakorn

ABSTRACT

This cross sectional study aimed to determine the prevalence of lipodystrophy syndrome in HIV-infected patients who received antiretroviral treatment (ART) at Lamphun Hospital. A total of 176 HIV-infected patients initiating antiretroviral treatment during 1st January 2006 to 31st December 2008 were recruited and followed until 31st May 2011. ART regimens and clinical signs of lipodystrophy syndrome were collected from patients' medical records using a standardized questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics: frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, median and survival analysis was performed by the Kaplan-Meier method.

The prevalence of at least one clinical sign of lipodystrophy syndrome was 43.2%. Of these, 65.8% had metabolic abnormalities, 55.3% had lipoatrophy (on face, arms, legs and buttock) and 6.6% had lipoaccumulation. ART regimen containing stavudine (d4T), zidovudine (AZT) and efavirenz (EFV) showed higher tendency to cause lipodystrophy syndrome than other regimens. The median follow-up time was 57 months. The overall median survival after ART treatment was 19.0 months (95% CI: 16.4-21.6). Female patients had longer survival time than male (20.0 months, 95% CI: 16.6-23.4 and 16.0 months, 95% CI: 10.9-21.1, respectively).

The most common lipodystrophy syndrome in HIV-infected patients was metabolic abnormalities where increasing level of triglyceride, cholesterol, hypertension, blood sugar and glucose intolerance also increase the risk of cardiovascular disease. HIV-infected patients under ART should be informed about those side effects and regularly assessed as an early detection of those chronic non-communicable diseases, thus to lower morbidity and mortality.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved